

Obsah

Preambule	XI
Úvod	XIII
Teorie a metody	XV
Seznam obrázků a tabulek	XXV
1. Termíny, údaje a jednotky používané v námořní dopravě a přepravě	1
1.1 Vymezení základních pojmů	1
1.2 Měrné jednotky a základní veličiny	2
2. Základní členění námořních plavidel	7
2.1 Kritéria členění námořních lodí	7
2.2 Nákladní obchodní loď	8
2.2.1 Plavidla pro suchý náklad	8
2.2.1.1 Plavidla pro kusové zboží	9
2.2.1.2 Plavidla pro hromadné suché substráty	11
2.2.1.3 Plavidla pro speciálně balené či přepravované zboží	12
2.2.2 Plavidla pro tekutý náklad	14
2.2.2.1 Tankery pro přepravu surové ropy	14
2.2.2.2 Tankery pro přepravu ropných derivátů	15
2.2.2.3 Tankery pro přepravu chemikálií	16
2.2.2.4 Tankery pro přepravu zkapalněných plynů	16
3. Dělení námořní přepravy	17
4. Liniová námořní přeprava	19
4.1 Historický vývoj liniové námořní přepravy	19
4.2 Poptávka po liniové námořní přepravě realizované celokontejnerovými loděmi	21
4.3 Námořní kontejnery	22
4.3.1 Klasifikace námořních kontejnerů dle rozměrů a kapacity	22
4.3.2 Klasifikace kontejnerů podle typu přepravovaného nákladu	23
4.4 Cenotvorba na trhu liniové námořní přepravy	24
4.4.1 Faktory pro určení ceny v liniové námořní přepravě	24
4.4.2 Způsoby přepravy kontejnerů	26
4.4.3 Tarify, poplatky a příplatky v liniové námořní přepravě	26
4.4.3.1 Přepravné	26
4.4.3.2 Poplatky za manipulační operace	27
4.4.3.3 Poplatky za kontejner	27
4.4.3.4 Ostatní poplatky	28
4.5 Nejvýznamnější relace liniové námořní přepravy	29
4.5.1 Relace východ-západ	30
4.5.1.1 Transpacifická relace	30
4.5.1.2 Dálný východ-Evropa	31
4.5.1.3 Atlantská relace	31
4.5.1.4 Okružní relace	31
4.5.2 Relace sever-jih	31

4.6	Linioví rejdaři	32
4.6.1	Aktivita liniových rejdařů	32
4.6.2	Faktory rozvoje kontejnerizace v liniové námořní přepravě	33
4.6.3	Integrace na trhu liniové námořní přepravy	34
4.6.3.1	Gentleman agreement	35
4.6.3.2	Pool	35
4.6.3.3	Konsorcium	35
4.6.3.4	Námořní liniová konference	36
4.6.3.5	Aliance liniových rejdařů	37
4.7	Kontejneroví operátoři v námořních přístavech	37
4.8	Flotila liniových námořních plavidel	38
4.8.1	Celokontejnerové lodě	39
4.8.2	Historický vývoj kontejnerových lodí	39
5.	Trampová (charterová) námořní přeprava a Charter Party (C/P)	41
5.1	Způsoby provozování/nájmu trampových lodí	42
5.1.1	Trip Charter/Voyage Charter (charter na jednu jízdu)	43
5.1.2	Round Trip Charter (charter na okružní jízdu)	43
5.1.3	Consecutive Voyages (konsektivní jízdy)	43
5.1.4	Contract of Affreightment (COA)	43
5.1.5	Time Charter (T/C) – „nájem“ trampové lodě pro přepravu v určitém čase	44
5.1.6	Demise Charter/Charter by Demise	44
5.1.7	Bareboat Charter	44
5.2	Formuláře Charter Party	47
5.2.1	Pojmy a doložky Charter Party na cestu	48
5.2.1.1	Náklad/zboží	48
5.2.1.2	Cena za nájem (nájemné), námořné a jeho úhrada	48
5.2.1.3	Výlohy (výdaje, náklady) za nakládku a vykládku	49
5.2.1.4	Doba trvání nakládky a vykládky a pohotovost k těmto operacím	50
5.2.1.5	Výkaz spotřebovaného času (Time Sheet, T/S)	50
5.2.1.6	Demurrage a Despatch	52
5.2.1.7	Škody při nakládce a vykládce	53
5.2.1.8	Přístav a místo nakládky a vykládky	53
5.2.2	Pojmy a doložky Charter Party na čas	53
5.2.2.1	Popis/klasifikace lodi	53
5.2.2.2	Doba nájmu	54
5.2.2.3	Nájemné a způsob jeho placení	54
5.2.2.4	Přerušení placení nájemného	55
5.2.3	Další doložky Charter Party	55
5.3	Srovnání nákladů a výnosů C/P na čas a na cestu	56
5.4	Ceny v trampové námořní přepravě	56
6.	Financování, nákup a prodej námořních lodí, námořní sazby a trh s námořními pohonnými hmotami	59
6.1	Subjekty operující na námořním přepravním trhu	59
6.2	Obchod s námořní tonáží	60
6.2.1	Nákup a prodej námořních lodí	61
6.2.2	Trh novostaveb	64
6.2.3	Trh námořní tonáže na zlom	66
6.2.4	Trh námořních sazeb	66
6.3	The Baltic Exchange	68
6.3.1	Historie The Baltic Exchange	68
6.3.2	Členství v The Baltic Exchange	69
6.3.3	Další služby poskytované námořní burzou The Baltic Exchange	69
6.4	Provozní náklady nákladních obchodních plavidel	69

6.5	Trh s námořními pohonnými hmotami	70
6.6	Rizika na trhu námořní přepravy	71
7.	Námořní přístavy, průplavy a úžiny	73
7.1	Námořní přístavy	73
7.1.1	Funkce námořního přístavu	73
7.1.2	Význam námořních přístavů	74
7.1.3	Členění námořních přístavů	75
7.1.4	Faktory rozvoje námořního přístavu	76
7.1.5	Konkurenční postavení námořních přístavů	76
7.1.6	Provozní efektivnost námořních přístavů	77
7.1.7	Přístavní správa a management	77
7.1.8	Vlastnické uspořádání námořních přístavů	78
7.1.9	Charakteristika, klasifikace a provoz kontejnerových námořních přístavů	80
7.1.10	Významné mezinárodní normy pro námořní přístavy	80
7.2	Námořní přístavy – obchod ČR se zámorím	81
7.3	Námořní průplavy a úžiny	84
7.3.1	Suezský průplav	84
7.3.2	Panamský průplav	85
7.3.3	Ostatní průplavy, průlivy a úžiny s celosvětovým významem pro námořní přepravu	86
8.	Mezinárodní instituce a organizace v námořní přepravě a lodní námořní registry	89
8.1	Mezinárodní námořní organizace (International Maritime Organisation, IMO)	89
8.1.1	Historie IMO	89
8.1.2	Výbory IMO	90
8.1.3	Přehled mezinárodně závazných úmluv, dohod a protokolů IMO	90
8.2	Mezinárodní námořní komora (International Chamber of Shipping, ICS)	91
8.2.1	Hlavní cíle a činnost ICS	91
8.2.2	Ekonomická udržitelnost a ICS	92
8.2.3	Námořní bezpečnost a ICS	92
8.2.4	Bezpečnost tankerů a ICS	92
8.3	Mezinárodní asociace nezávislých majitelů námořních tankerů (International Association of Independent Tanker Owners, INTERTANKO)	92
8.3.1	Cíle a struktura INTERTANKO	93
8.3.2	Kooperace INTERTANKO s dalšími mezinárodními organizacemi	93
8.4	Mezinárodní asociace rejdařů zaměřených na suché komodity (International Association of Dry Cargo Shipowners, INTERCARGO)	93
8.5	Baltská a mezinárodní námořní rada (Baltic and International Maritime Council, BIMCO)	94
8.5.1	Cíle BIMCO	94
8.5.2	Dokumenty, formuláře a doložky dle BIMCO	94
8.6	Mezinárodní námořní kancelář (International Maritime Bureau, IMB)	94
8.6.1	Informační středisko IMB	95
8.6.2	Námořní pirátství v současnosti	95
8.6.3	Mezinárodní protipirátské aktivity	96
8.6.4	Příklady pirátských útoků a přepadení v námořní přepravě	96
8.7	Mezinárodní námořní konfederace (International Maritime Confederation, IMC)	97
8.7.1	Historie IMC	97
8.7.2	Cíle IMC	97
8.8	Mezinárodní asociace námořních přístavů (International Association of Ports and Harbours, IAPH)	97
8.8.1	Cíle IAPH	98
8.8.2	Historie a struktura IAPH	98
8.9	Organizace evropských námořních přístavů (European Sea Ports Organisation, ESPO)	98
8.9.1	Historie ESPO	98
8.9.2	Cíle a struktura ESPO	99

8.10	Evropská námořní bezpečnostní agentura (European Maritime Safety Agency, EMSA)	99
8.10.1	Cíle EMSA	99
8.10.2	Historie a struktura EMSA	99
8.10.3	Úloha EMSA ve vztahu k námořním informačním službám	100
8.11	Mezinárodní námořní výbor (Comité Maritime International, CMI)	100
8.12	Mezinárodní federace dopravních dělníků (International Transport Workers' Federation, ITF)	100
8.13	Lodní námořní registry – klasifikační společnosti v námořní přepravě	100
8.13.1	Historie lodních námořních registrů	101
8.13.2	Aktivity lodních námořních registrů	101
8.13.3	Vlajka registrace námořní lodi	102
9.	Konosament (Bill of Lading, B/L)	105
9.1	Historický vývoj konosamentu	105
9.2	Konosament jako potvrzení o převzetí zboží rejdařem	108
9.3	Konosament jako důkaz o existenci přepravní smlouvy	109
9.4	Konosament jako cenný a obchodovatelný papír	110
9.5	Konosament jako dokumentární akreditiv	111
9.6	Konosament v trampové námořní přepravě	112
9.7	Druhy konosamentů	113
9.7.1	Základní způsoby členění konosamentů	113
9.7.2	Vybrané druhy konosamentů	113
9.7.2.1	Konosament palubní (On Board/Shipped B/L)	113
9.7.2.2	Konosament přijímací (Received for Shipment B/L)	114
9.7.2.3	Průběžný konosament (Through B/L)	114
9.7.2.4	Společný konosament (Joint B/L)	116
9.7.2.5	Sběrný konosament (Groupege B/L)	116
9.8	Obsah a náležitosti konosamentu	117
9.8.1	Jméno lodi a rejdaře (Vessel, Carrier)	117
9.8.2	Jméno naložovatele a příjemce (Shipper, Consignee)	118
9.8.3	Přístav určení (Port of Discharge)	118
9.8.4	Charakteristika a název zásilky	118
9.8.5	Námořné/přepravné (Ocean Freight, Sea Freight)	120
9.8.6	Doba a místo vystavení konosamentu (Date and Place of Issue)	120
9.8.7	Originály konosamentu	121
9.8.8	Podpis na konosamentu	121
9.9	Čistý konosament a záruční list (Clean B/L and Letter of Indemnity/Letter of Guaranty)	122
9.10	Převod konosamentu a jeho oběh	123
9.10.1	Převod (indosace) konosamentu	124
9.10.2	Oběh konosamentu	125
9.11	Konosamentní doložky	126
9.11.1	Doložka o posunutí odjezdu lodi	127
9.11.2	Palubní náklad	127
9.11.3	Doložka o nebaleném zboží	127
9.11.4	Doložka o vnějším stavu, balení a charakteristice zboží	128
9.11.5	Doložka o hmotnosti, množství, počtu kusů, jakosti a obsahu	129
9.11.6	Doložka o škodách vzniklých krádežích	130
9.11.7	Doložka o poškození křehkého zboží	130
9.11.8	Doložka o škodách vzniklých pocením	130
9.11.9	Doložka Paramount	131
9.12	Vystavení konosamentu	131
9.13	Vydání zboží na základě konosamentu	133
9.14	FIATA konosament (FBL)	135
9.15	House Bill of Lading (House B/L)	139
9.16	Ostatní doklady používané v námořní přepravě	141
9.16.1	Knihovací dopis (Booking Letter/Booking Note, B/N)	141

9.16.2	Klasifikační certifikát (Classification Certificate)	141
9.16.3	Certifikát o schopnosti k plavbě (Certificate of Seaworthiness)	142
9.16.4	Certifikát o stavu zařízení lodi (Gear Certificate)	142
9.16.5	Certifikát o zjištění ponoru (Draft Survey Certificate)	142
9.16.6	Lodní deník (Log Book)	142
9.16.7	Potvrzení o převzetí zásilky (Parcel Receipt)	142
9.16.8	Potvrzení o příjmu zboží na loď (Mate's Receipt)	142
9.16.9	Manifest	143
9.16.10	Plán uložení/rozložení/rozmístění zboží v/na lodi (Stowage Plan/Cargo Plan)	143
9.16.11	Potvrzení o počtech/přepočítání (Tally Card/Tally Sheet)	143
9.16.12	Soupis údajů/faktů o nakládce/vykládce (Statement of Facts, S/F)	143
9.16.13	Záruční dopis, Revers (Letter of Indemnity, L/I)	143
9.16.14	Výpočet/propočet/výkaz spotřeby času (Time Sheet, T/S)	144
9.16.15	Příkaz k vydání zboží (Delivery Order, D/O)	144
9.16.16	Zpráva o připravenosti lodi (Notice of Readiness, NOR, N/R)	144
9.16.17	Potvrzení o fixáži/dopis o podmínkách fixáže (Fixture Note/Fixing Letter)	145
9.16.18	Nákladní list (Waybill, Seawaybill)	145
10.	Odpovědnost rejdaře v námořní přepravě	147
10.1	Úprava odpovědnosti v námořní přepravě	147
10.2	Haagská pravidla (Úmluva 1924)	149
10.3	Haagsko-Visbyská pravidla (Protokol 1968)	150
10.4	Hamburská pravidla (Úmluva 1978)	152
10.4.1	Příprava Hamburských pravidel	152
10.4.2	Obsah Hamburských pravidel	152
10.4.3	Ratifikační proces Hamburských pravidel	157
10.5	Rotterdamská pravidla	158
10.5.1	Příprava Rotterdamských pravidel	158
10.5.2	Obsah Rotterdamských pravidel	158
11.	Společná havárie v námořní přepravě a Yorsko-Antverpská pravidla	161
11.1	Obsah Yorsko-Antverpských pravidel	161
11.2	Společná havárie v praxi	163
12.	Pojištění v nákladní námořní přepravě	165
12.1	Pojištění zásilek (nákladu/zboží) – cargo pojištění	165
12.2	Pojištění plavidel (lodí) – casco pojištění	166
12.3	Pojištění odpovědnosti rejdaře	167
12.4	Zajištění pojistných rizik v námořní přepravě	168
12.5	Lloyd's (Corporation of Lloyd's)	168
13.	Námořní plavba na území českých zemí a Slovenska	171
13.1	Počátky a vývoj námořní plavby do druhé světové války	171
13.2	Námořní plavba v Československu po druhé světové válce	173
13.3	Československá a Česká námořní plavba, a. s. (ČNP) a její aktivity	173
13.4	Námořní lodě ČNP a jejich dceřiných společností	177
13.5	Provozování říčně-námořní plavby v Československu	178
13.6	Říčně-námořní plavba a společnost Interlichter	179
Literatura		181
Barevné přílohy		
Příloha 1 INCOTERMS 2010		
Příloha 2 Maersk Line Master / Ocean Bill of Lading		
Příloha 3 Negotiable FIATA Multimodal Transport Bill of Lading		

- Příloha 4 AUSTROMAR House Bill of Lading
 Příloha 5 Vývoj kontejnerových lodí
 Příloha 6 Znak Československé námořní plavby, m. a. s.

Přílohy	183
Obsah	185
Zkratky používané v námořní přepravě	187
Nejdůležitější anglické zkratky a odborné pojmy používané v námořní přepravě (Important terms and abbreviations used in shipping)	193
Vzory dokumentů	213
Zadní strana Maersk Line Master / Ocean Bill of Lading	213
Zadní strana Negotiable FIATA Multimodal Transit Bill of Lading	214
BIMCO Liner Booking Note	215
Liner Bill of Lading	216
Bill of Lading CONGENBILL	218
General Charter Party GENCON	220
Tanker Voyage Charter Party	223
Voyage Charter Party Laytime	227
BIMCO Time Charter – BALTIME 1939	229
BIMCO Bareboat Charter – BARECON 89	231
BIMCO Non-negotiable Liner Waybill	237
IMO Dangerous Goods Declaration	238
Námořní tabulky pro určování síly větru a stavu moře	239
Rejstřík	241
Shrnutí	245
Klíčová slova	245
Résumé	247
Keywords	247